

Onderwerp	Meicirculaire 2023
Zaaknummer	574443
Datum	11 juli 2023
Portefeuillehouder	H.J. Scholten
Medewerker	Molder, te J.A. (Jeroen)

Doel

Ter informatie en toelichting op de ontwikkelingen in het gemeentefonds en de financiële uitwerking van de meicirculaire 2023.

Aanleiding

De meicirculaire 2023 van het gemeentefonds bevat de actualisatie van het accres op basis van de voorjaarsnota 2023 van het Rijk en een structurele Rijksbijdrage vanaf 2027.

De budgettaire uitkomsten van deze meicirculaire 2023 zijn een aanvulling op het budgettair perspectief zoals opgenomen in de zomerbrief 2023. En kunnen worden betrokken richting de uitwerking van de programmabegroting 2024. Verwerking volgt bij de 2e bestuursrapportage 2023.

Inhoudelijke boodschap

De belangrijkste onderwerpen die in deze circulaire tot budgettair effecten leiden zijn de bijstelling van de uitkeringsfactor en uitkeringsbasis, actualisaties van de financiële kaders voor de Hervormingsagenda jeugdzorg, en invoering eigen bijdrage Wmo met ingang van 2026. Daarnaast zijn er enkele specifieke middelen opgenomen zoals voor flankerend beleid energiearmoede, aanpak armoede en schulden, leerlingenvervoer Oekraïners, taal voor ontheemden uit Oekraïne en maatschappelijk begeleiding.

Bijstelling uitkeringsfactor en uitkeringsbasis

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door een hoger accres voor loon- en prijsstijging met ingang van 2023. In 2023 een bijstelling van € 523.000. En daarnaast een positieve mutatie met de actualisatie van de maatstaven, zijnde een bedrag van € 565.000.

De meerjarenbegroting is gebaseerd op constante prijzen. Het effect van de inflatie wordt daarbij vanaf 2024 gecorrigeerd door een mutatie (aftrek) in de uitkeringsfactor. Tegenover de verhoging van het gemeentefonds staat ook een verhoging van de lasten in de begroting. Per saldo resulteert dit voor 2024 in een positieve bijstelling van de begroting met € 1.017.000. Aflopend naar € 74.000 in 2027. Voor 2028 lijkt vooralsnog sprake van een negatieve bijstelling van circa € 1 miljoen.

Vooruitlopend op een nieuwe financieringssystematiek heeft het Rijk vorig jaar voor 2026 eenmalig € 1 miljard beschikbaar gesteld. Dit bedrag is nu vanaf 2027 structureel opgenomen in het gemeentefonds. Voor Hof van Twente is dit circa € 1,5 miljoen. Bij de uitwerking van de zomerbrief 2023 is hier al rekening mee gehouden.

Compensatie jeugdelden

Bij de opstelling van begrotingen 2022 en 2023 is rekening gehouden met de afspraken, tussen Rijk, Provincies en VNG, hoe omgegaan mag worden met de indicatieve raming van extra gelden in de meerjarenbegroting. Inmiddels is nu een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd.

Eén van de financiële afspraken in het principeakkoord is dat de besparingsreeks voor de jaren 2024 en 2025 is bevroren. De te realiseren besparing vanaf 2026 blijft overeind staan. Ook zijn afspraken gemaakt over de aanvullende besparing vanaf 2024, waarbij de Rijksoverheid de verantwoordelijkheid heeft om deze besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Voor 2024 geldt dat de geraamde extra besparing van € 100 miljoen vanwege een vertraging in de totstandkoming van de Hervormingsagenda Jeugd is vervallen. De structurele reeks, oplopend tot € 511 miljoen blijft ongewijzigd. De nieuwe afspraken leiden voor 2024 en 2025 per saldo tot een voordeel in het gemeentefonds van respectievelijk € 377.000 en € 237.000. De verdere invulling heeft nu voor de jaren daarna een structureel nadelig effect van € 130.000.

Eigen bijdrage Wmo

Het abonnementstarief in de Wmo zal worden afgeschaft en in plaats daarvan wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo heringevoerd vanaf 2026. Hiervoor wordt een wetsvoorstel voorbereid. Dit leidt tot een verlaging van het gemeentefonds en een evenredige verhoging van de omvang aan eigen bijdragen.

Flankerend beleid energiearmoede

Voor 2023 is € 58.000 beschikbaar gesteld voor de verwachte extra inzet op het gebied van vroegsignalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. In een latere circulaire volgt informatie over de middelen voor 2024.

Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden

Er worden middelen beschikbaar gesteld om te investeren in betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden. Daarmee kan (meer) ingezet worden op de prioriteiten van de "Aanpak geldzorgen, armoede en schulden". Voor 2023 is dit € 47.000.

Leerlingenvervoer Oekraïne

Gemeenten hebben de regie en verantwoordelijkheid voor het leerlingenvervoer van Oekraïense leerlingen. De tegemoetkoming voor gemaakte kosten, voor de periode van januari 2023 tot en met 31 juli 2023 is € 68.000.

Taal voor ontheemden uit Oekraïne

Om een hogere arbeidsparticipatie te stimuleren, het mogelijk te maken voor Oekraïners om werk te doen dat past bij hun vaardigheden en opleiding en om deel te kunnen nemen aan de Nederlandse maatschappij, is het leren van de Nederlandse taal essentieel. Er is € 29.000 beschikbaar gesteld om het gemeentelijke aanbod van taalonderwijs aan volwassen ontheemden uit Oekraïne te stimuleren.

Maatschappelijke begeleiding

Gemeenten voorzien, op basis van de Wet inburgering in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. In 2023 wordt hiervoor € 28.000 ontvangen.

Energietoeslag 2023

Voor 2023 is besloten om nogmaals € 1300 aan de mensen met een laag inkomen uit te keren om hen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. In december 2022 is daarvan € 500 ontvangen om daar invulling aan te kunnen geven. In de septembercirculaire 2023 zal pas de verdeling van het tweede deel worden verwerkt.

Budgettaire effect:

Specificatie ontwikkeling meicirculaire 2023	2023	2024	2025	2026	2027
Beginstand (december 2022)	60.765.000	61.035.000	60.880.000	55.760.000	52.915.000
Totaal mutaties	1.385.000	4.765.000	4.770.000	3.690.000	5.185.000
Eindstand (mei 2023)	62.150.000	65.800.000	65.650.000	59.450.000	58.100.000

Budgettaire effect	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal mutaties meicirculaire 2023	1.385.000	4.765.000	4.770.000	3.690.000	5.185.000
Inzet specifieke middelen	-297.000	-3.748.000	-4.028.000	-3.588.000	-5.111.000
Budgettaire effect meicirculaire 2023	1.088.000	1.017.000	742.000	102.000	74.000
Bijstelling voorgaande jaren					
Totaal budgettaire effect meicirculaire 2023	1.088.000	1.017.000	742.000	102.000	74.000

Aanvullend op de zomerbrief 2023 leidt dit tot het volgende indicatieve budgettaire perspectief:

Budgettaire perspectief	2023	2024	2025	2026	2027
Programmabegroting 2023	435.972	3.726.120	4.795.366	-736.411	-2.432.488
Kwijtschelding (1e wijziging 2023)	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Reggehof	-140.000	-140.000	-140.000		
1e bestuursrapportage 2023	19.691	-359.246	-744.542	-729.479	-1.131.435
Continuering bijdrage Rijk na 2026					1.500.000
Perspectief begroting, incl ontwikkelingen	300.663	3.211.874	3.895.824	-1.480.890	-2.078.923
Nieuw beleid zomerbrief 2023	-85.000	-1.090.000	-1.256.600	-1.311.576	-1.365.928
Perspectief zomerbrief 2023	215.663	2.121.874	2.639.224	-2.792.466	-3.444.851
Meicirculaire 2023	1.088.000	1.017.000	742.000	102.000	74.000
Perspectief inclusief meicirculaire 2023	1.303.663	3.138.874	3.381.224	-2.690.466	-3.370.851
Waarvan incidentele baten en lasten	-1.195.714	-2.116.700	-2.016.947	-1.969.609	-822.843
Structureel saldo begroting	107.949	1.022.174	1.364.277	-4.660.075	-4.193.694

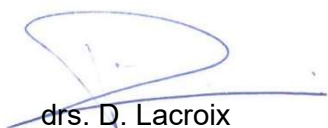
Conclusie

De mutaties in de meicirculaire 2023 leiden tot een positieve bijstelling van de inkomsten uit het gemeentefonds. Met name voor de jaren 2023 tot en met 2025. Vanaf 2026 is de bijstelling zeer beperkt. En blijft er sprake van een oplopend structureel tekort aan middelen. Met name door de eenzijdige afschaffing van de normeringssystematiek in het gemeentefonds door het Rijk.

Bij de specifieke middelen voor flankerend beleid energiearmoede, dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden, leerlingenvervoer Oekraïne, taal voor ontheemden uit Oekraïne en Maatschappelijke begeleiding is rekening gehouden met een inzet ter dekking van de lasten.

Burgemeester en wethouders van Hof van Twente,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. D. Lacroix

drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel MPM

Bijlage(n):

1. Gemeentefonds Meicirculaire 2023